

זהירות מחלות - תמונת מצב

ראובן זלץ

התפרצות המחלות בעדרי הבקר והצאן בישראל, סימנו את השנה האחרונה כאחת המאתגרות. מחלת הכלבת, הברוצלה, פה וטלפיים ולאחרונה יש סימנים מדאיגים למחלת קטרת העור, אמנם עדיין רחוקה, אך הווטרנרים מתכוננים. משק הבקר והחלב פנה לשני האנשים המרכזיים במאבק המתמשך בהתפשטות המחלות וההיערכות לקראתן. ד"ר תמיר גושן סגן מנהל השירותים הווטרנריים וד"ר גבי קניגסוולד, רופא ראשי בחקלאית, מנסים לצייר תמונת מצב עדכנית. הכינו את החיסונים! ד"ר תמיר גושן על הברוצלה "ניסינו לאתר את מקורות ההדבקה אך לא מצאנו את האקדח המעשן" •

"אנחנו נמצאים במקום שלעולם יגיעו לכאן מחלות מסביב וצריכים להיות דרוכים ומוכנים" כך אומר לנו ד"ר תמיר גושן שמונה לפני כ-3 שבועות למלא מקום זמני לתפקיד מנהל השירותים הווטרנריים בפועל במקום ד"ר מישל בלאיש שביקש לפרוש מתפקידו. ד"ר גושן המשמש גם כסגן מנהל השירותים הווטרנריים במשרד החקלאות, משיב לביקורת על הפסקת מתן חיסונים למחלת הברוצלה "הנושא נמצא כרגע בבדיקה בשירותים הווטרנריים ותקבל החלטה בחודשים הקרובים".

זה לא סוד כי ממש לא שקט בשירות הווטרנרי במשרד החקלאות, לצד סכסוך עבודה מתמשך בין העובדים להנהלת המשרד, מתמודדים אנשי השירות עם מכת המחלות בישראל, כמו גם הביקורת ההולכת ומתגברת בנושא החיסונים למחלת הברוצלה. ד"ר גושן משיב לטענות ומביא תמונת מצב עדכנית

האם קטרת העור חוזרת?

"בשבועות האחרונים אנו עדים להתעוררות מחודשת של המחלה באזור גיאורגיה וקזחסטן, אין לנו מידע על מה שקורה בסוריה ולבנון אך אנחנו בהחלט עוקבים וערוכים. למרות שהמחלה היא בעצם מחלה אפריקאית, הרי שאנחנו יודעים על מעבר בעלי חיים ממצרים לעזה. צריך להיות מודעים לכך שהמחלה לא הוכחה ומסוכנת מאוד לעדרים. אני ממליץ לרפתנים בסמיכות לגבולות ישראל לחסן את עדריהם נגד קטרת העור. גם עדרים הנמצאים במרחק רב יותר צריכים לשקול היטב, האם לא כדאי לחסן את העדרים".

מחלת הברוצלה ממשיכה להתפשט וגורמת לנזקים קשים?

"נכון להיום יש לנו התפרצות במדרך עוז ובגילת, מתבצע כרגע תהליך ניקוי במשקים הנגועים. אני יכול לומר כי נפגעו כל שבעת המשקים בגילת, חלקם באופן קשה וחלקם קל, על פניו נראה כי התחלואה נמצאת בירידה, בסבב הבדיקות

באשר לחיסונים למחלת הברוצלה, תקבל החלטה בקרוב. ד"ר תמיר גושן

אני ממליץ לרפתנים בסמיכות לגבולות ישראל לחסן את עדריהם נגד קטרת העור. גם עדרים הנמצאים במרחק רב יותר צריכים לשקול היטב, האם לא כדאי לחסן את העדרים

תגובת דוברת משרד החקלאות לסכסוך העבודה:
פנינו לדוברת משרד החקלאות ושאלנו אותה,
באשר לשביתת העובדים
"אנו עובדים בשיתוף פעולה עם הוועד למצוא
פתרונות לנושא"

לעומת זאת ניתן לומר כי התפשטות הכלבת נעצרה?

"אכן בחודשים האחרונים אנחנו עדים לירידה בכמות התנים המאובחנים כנגועים בכלבת, הכוונה לאזור העמקים וכן"ל גם בבעלי חיים אחרים. על מנת לנסות ולחסן את חיות הבר הצעירות העוזבות את הטריטוריות של ההורים, בספטמבר אוקטובר, מבוצע כעת מבצע פיזור של פיתיונות עם תרקיב אוראלי נגד כלבת. צריך לזכור כי ההתפרצות האחרונה היתה בעיקר בקרב תנים". ד"ר גושן ממליץ ואומר "מניעת חדירתם לרפת ומניעת הגישה שלהם למקורות זמינים לאוכל, כמו מרכזי מזון, פגרים וכדומה, תמנע התרבות תנים ותמנע חדירת תנים נגועים, נשיכה והדבקת עדרים במשקים. חשוב לציין כי יש לסניטציה חשיבות עליונה בשליטה ובגודל אוכלוסיית התנים".

ומה באשר לפה וטלפיים?

"אנחנו נמצאים עכשיו לקראת סיום ספירה לאחור באירועי פה וטלפיים בבאקה אל גרבייה. אנחנו יודעים כי בשטחי יהודה ושומרון יש התפרצויות של המחלה משני טיפוסים שונים של נגיף מזן ס. חשוב להקפיד על בטיחות ביולוגית וחיסון העדר". ▲

האחרון שערכנו החודש, באוגוסט נמצא כי 2 רפתות מתוכן נוקו לחלוטין, 2 נמצאו נקיות לראשונה והשאר נמצאות בעיצומו של תהליך ניקוי, שהביא כבר עתה לירידה משמעותית בשיעור הנגיעות. במדרך עוז יש משק אחד נגוע, חמש פרות הומתו ואנחנו בהחלט עם היד על הדופק". באשר למקור המחלה אומר ד"ר גושן "אנחנו יודעים כי החיידק מקורו בצאן, אך איך החיידק חדר לעדרי הבקר, את זה אנחנו לא יודעים, זה יכול לחדור דרך מזון, בני אדם או בעלי חיים. ניסינו לאתר מקורות הדבקה, אך לא מצאנו אקדח מעשן. אני רוצה לציין כי העדרים הרועים בסמוך לגילת נבדקו ונמצאו בריאים והם רועים שם ברישיון ובפיקוח".

ומה באשר לחיסונים שהופסקו ולטענות כנגדכם בנושא זה?

"אין ספק כי צריך לחזור ולהעצים את ביעור מחלת הברוצלה בצאן בכלל ובעדרי הבדואים בדרום בפרט. זה נכון כי יש סכסוך עבודה וכרגע יש מגעים בין הנהלת משרד החקלאות לבין וועדי העובדים על מנת לחזור ולהפעיל את מבצע חיסוני הברוצלוזיס בנגב. במקביל הלשכות הווטרינריות מגבירות את הפיקוח על עדרי הצאן כולל הוצאת פרטים נגועים ואפילו המתת חיות נגועות. יש הערכות שמתבצעות בשירותים הווטרינריים על מנת ולקבל החלטה האם לחזור ולחסן את חלק מהבקר או את כל הבקר בישראל בחיסון זן 19. יש לציין שגם כאשר כל העדר בישראל היה מחוסן, ידענו התפרצויות קשות. יחד עם זאת, מחקר שנעשה ברביבים הראה כי שיעור התחלואה בקרב עגלות שחוסנו היה נמוך יותר בהשוואה לעגלות שלא חוסנו. הנושא נמצא כרגע בבדיקה בשירותים הווטרינריים ותתקבל החלטה בחודשים הקרובים".

ליאור מאורררים

א.ל. איורוד וצינון

בס"ד

מכירה, שירות והתקנה של כל פתרונות האיורוד, צינון ועירפול

לחקלאות ותעשייה, מוסדות, גני אירועים וכו', תיקון ושיקום מערכות ניפוף, חצרות צינון

התקנת תאורת פנסי לד, שידדוג מאווררים, צירים, מייסבים, מנועים

גידים, כל סוגי הרצועות, גלגלי שינוע,

מתזים וכל סוגי המערפלים, כל סוגי הכנפיים

שירות אמין ומקצועי!

ליאור: 053-2296563 איתי: 050-6376222

E-mail: lior120986@gmail.com